

15. Не нужно ставить опыты над народом! // Батьківщина. – 2008. – 16 жовтня.
16. Шахова Н. Закат оранжевой эпохи // Истеблишмент. – 2008. – 23 октября.
17. Чудновец Ю. Политический Франкенштейн // Истеблишмент. – 2008. – 16 октября.

Summary

The quantity and quality of manipulative methods in journalistic materials concerning “extra elections” to the Supreme Council of Ukraine in the light of eighteen most widespread newspapers of Zaporizhzhya issued in October 2008.

Л. В. Бойко-Бойчук

ІННОВАЦІЙНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ОСТАННІХ РОКІВ В УКРАЇНІ

Вивчення інноваційного потенціалу й інноваційного розвитку останні роки в Україні набуло значної актуальності з огляду як на пошук країною власної ефективної моделі трансформації, так і на необхідність наздогнати європейські держави розвитку. Сподівання представників значної частини академічної спільноти розв'язати проблему швидкого й ефективного виходу країни зі стану транзитивності покладаються на інноваційний шлях розвитку. Враховуючи це, ми ставимо собі за мету проаналізувати найбільш актуальні теми інноваційних досліджень в сучасній Україні останніх років через виконання таких завдань: вивчення публікацій вітчизняних науково-дослідних інститутів; аналіз матеріалів останніх конференцій; дослідження інноваційної політики сучасної України.

Серед наукових видань, присвячених інноваційній проблематиці, значне місце посідають монографії Інституту економіки і прогнозування НАНУ, Національного інституту стратегічних досліджень, Центру досліджень науково-практичного потенціалу та історії науки ім. Г.М. Доброва НАНУ, Раді з вивчення продуктивних сил (РВПС). Зокрема, академіки В. Геець і В. Семиноженко розглядають інноваційні перспективи України у контексті глобальних постіндустріальних трансформацій [1]. У своїй монографії В. Семиноженко пропонує програму реформ у науково-технічній і інноваційній системи України на 2005-2010 рр. [2] Окремо відзначимо монографію (А. Гальчинський, В. Геець, А. Кінах, В. Семиноженко [3]), в якій проаналізовано десятиріччя українських реформ, визначено стратегічні сценарії України за умов глобалізації і підкреслено значення “інноваційної платформи” для розвитку національної економіки.

Крім того, співробітниками Інституту економіки і прогнозування НАНУ останні роки видано низку колективних монографій по інноваційній тематиці, присвячених: соціогуманітарному аспекту інноваційно-технологічному розвитку економіки України [4]; системному аналізу інноваційної спрямованості корпоративного сектору економіки України [5]; інноваційному менеджменту як однієї з сучасних концепцій менеджменту [6]; інвестиційно-інноваційному механізму підвищення конкурентоспроможності економіки [7]; характерним особливостям інноваційної моделі розвитку економіки [8], а також окремі статті, наприклад, про результати соціологічних досліджень щодо ставлення до інновацій різних соціально-демографічних груп українського суспільства [9].

Низка публікацій Національного інституту стратегічних досліджень присвячена: проблемі здійснення державного регулювання інноваційної діяльності в Україні, у т.ч. головним особливостям та основним системним проблемам в інноваційній сфері [10, с.130-140]; стратегічним пріоритетам розвитку України, де серед іншого окреслюються проблеми впровадження інноваційної моделі економічного розвитку [11]; шляхам сприяння розвитку інноваційної сфери України (у т.ч. визначенню песимістичного й оптимістичного прогнозних сценаріїв вітчизняного інноваційного розвитку) [12, с.203-205]; напрямам інноваційного розвитку регіонів [13, с.126-128]; інноваційному розвитку регіонів як чиннику підвищення конкурентоспроможності (матеріали вказаних доповідей стали основою щорічних послань Президента України до ВРУ). Принагідно також відзначимо про існування Центру інвестиційно-інноваційних програм Національного інституту стратегічних досліджень.

Чільне місце серед академічних інституцій, представники якої займалися інноваційною проблематикою, належить Центру досліджень науково-практичного потенціалу та історії науки ім. Г.М. Доброва НАНУ. Так, у деяких номерах відомого міжнародного журналу “Наука та наукознавство” віднаходимо статті, наприклад, присвячені: новаціям у вищій освіті [14, с.107-112]; національній інноваційній моделі розвитку суспільства [15, с.3-6]; теоретичним засадам функціонування венчурного капіталу [16, с.12-21] тощо.

Наступною науковою установою, увага представників якої прикута до інноваційної тематики, є Рада з вивчення продуктивних сил НАНУ. Монографія, присвячена інноваційній парадигмі соціально-економічного розвитку України побачила світ 2006 р. [17, с.185].

Важливо згадати про започаткування видання з 2005 р (за постановою НАНУ) журналу «Наука та інновації» [18]. Аналіз номерів цього видання вказує на такі дослідницькі проблеми, як: державна інноваційна політика [19]; технологічні парки, створені на базі установ НАНУ [20]; досвід інноваційної діяльності інших країн [21; 22]; інновації у соціально-політичному розвитку [23, 24, 25]; й інші [26, 27, 28, 29].

Щодо конференцій останніх років. Національний інститут стратегічних досліджень, Державне агентство України з інвестицій та інновацій, Українська федерація вчених та Центр антикризових досліджень 23 листопада 2005 року провели «круглий стіл» на тему «Інноваційна модель розвитку економіки України: пріоритети та шляхи реалізації», на якому з-поміж вчених були присутні представники вищої школи, вітчизняні політики тощо. На «круглому столі» анансований проект концепції комплексного рішення задач з розвитку сфери інноваційної діяльності в Україні під назвою «місто високих технологій», метою якого є створення нової моделі організації інноваційного процесу в Україні [30].

Цього ж 2005 року відбулись: четверта міжнародна науково-теоретична конференція «XXI століття: альтернативні моделі розвитку суспільства. Третя світова теорія», окремі виступи на якій були присвячені проблемам інноваційного розвитку [31; 32; 33; 34]; конференція, організована Центром інноваційних методик правничої освіти «Інновації у сфері вищої юридичної освіти» [35]. Згадаймо тут і про XII Міжнародну науково-практичну конференцію «Актуальные вопросы развития инновационной деятельности» (вересень 2007 р., м. Алушта, Крим) [36].

Особливу зацікавленість викликає проведений під егідою Ради національної безпеки та оборони України у грудні 2007 р. Перший національний інноваційний форум, у якому взяли участь близько 300 представників органів влади, громадськості, ділових кіл, науки та освіти, міжнародні інституції. Результатом згаданого форуму стала «Українська інноваційна доктрина» [37], автори якої стверджують, що головним стратегічним орієнтиром української інноваційної політики є створення власного центру управління майбутнім країни. Знаходимо і такі твердження. У цілому становлення України як сучасної держави й повноцінної країни, що динамічно розвивається, має розглядатися як інноваційний проект. У новій інноваційній політиці Україна має створити зрозумілі та привабливі умови для діяльності глобальних інноваційних гравців – стати інноваційним офшором.

Інноваційна політика сучасної України. Законодавча база з досліджуваної тематики містить двісті шістьдесят чотири офіційні державні документи. Наприклад, Закон України «Про інноваційну діяльність» від 4.07.02 р. № 40-IV, Постанова КМУ № 447 від 14.05.08 Про затвердження Державної цільової економічної програми «Створення в Україні інноваційної інфраструктури» на 2009-2013 роки; Постанова КМУ від 07.05.08 № 439 «Про затвердження Державної цільової програми розвитку системи інформаційно-аналітичного забезпечення реалізації державної інноваційної політики та моніторингу стану інноваційного розвитку економіки»; Постанова ВРУ Про рекомендації парламентських слухань на тему «Національна інноваційна система України: проблеми формування та реалізації» 27.06.07 (слухання відбулися 20 червня 2007 р.) [38].

У рекомендаціях парламентських слухань «Національна інноваційна система України: проблеми формування та реалізації» серед основних недоліків у формуванні національної інноваційної системи визначено: діюча структура управління науково-технічною та інноваційною сферами має велику кількість елементів, взаємодія та загальна координація яких не забезпечена відповідним організаційним підпорядкуванням, а також системним і комплексним розподілом повноважень; базове законодавство, необхідне для формування та розвитку в Україні національної інноваційної системи, певною мірою вже створено, але його практичне застосування стримується недостатньою інфраструктурою, нерозвинутістю системи інноваційного менеджменту, захисту прав інтелектуальної власності. Вітчизняні винахідники і розробники не можуть реалізувати в Україні економічний потенціал багатьох своїх розробок; за даними Служби безпеки України, український ринок високих технологій фактично знаходиться під контролем іноземних фондів і неурядових організацій, які представляють інтереси передусім військових відомств і транснаціональних компаній. При цьому наукові розробки переходять у власність іноземної сторони і комерціалізуються без будь-якого відшкодування українській державі.

Указом Президента України 30 грудня 2005 р. утворено Державне агентство України з інвестицій та інновацій (№ 1873/2005) як центральний орган виконавчої влади із спеціальним статусом [39]. Його основними завданнями є: участь у формуванні та забезпеченні реалізації державної політики у сфері інвестицій та інноваційної діяльності; створення національної інноваційної системи для забезпечення проведення ефективної державної інноваційної політики, координація роботи центральних органів виконавчої влади у сфері інноваційної діяльності. Протягом травня-липня 2007 року було утворено національну мережу з одинадцяти регіональних центрів інноваційного розвитку, які розташовані у містах Вінниця, Дніпропетровськ, Донецьк,

Київ, Львів, Луцьк, Миколаїв, Севастополь, Ужгород та Харків і охоплюють своєю діяльністю всю територію України.

Висновки:

Тематика інноваційного розвитку набула на сьогодні особливої актуальності через існування міцного зв'язку між поняттям «інновація» й в багатьох науках досліджуваних понять «конкурентоздатності» та «розвитку». Побутує думка, що через пошук або генерування і впровадження інновацій підвищується конкурентоздатність організації, галузі або території і прискорюється їхній розвиток.

Координуючи процеси генерування, впровадження та розповсюдження інновацій суб'єкти прийняття політичних рішень не тільки впливають, але й безпосередньо управляють (усвідомлюючи це чи ні) майбутнім країни, результати рішень яких у прискорених динамічних процесах сучасного розвитку наочно проявляються вже у сучасності.

Представники вітчизняної науки (більшою мірою – економічної) останніми роками активно працюють над інноваційною моделлю розвитку країни, реалізація якої, на їх думку, надасть шанс, долаючи економічну й інституційну прірву між Україною і країнами ЄС, наздогнати останні.

Наявна кількість офіційних державних документів з інноваційного розвитку (особливо, закону «Про інноваційну діяльність»), діяльність Державного агентства України з інвестицій та інновацій, а також проведенні парламентські слухання, свідчать, крім іншого, про взаємодію вітчизняної академічної спільноти й органів влади національного рівня.

Сучасний етап державотворення України характеризується неналежним виконанням багатьох, навіть, професійно виписаних законів (що можна проілюструвати й іншими сферами суспільно-політичного життя), зокрема, неповним фінансуванням, ігноруванням відповідальними органами окремих статей законів, їх призупинення або вилучення тощо.

Перспективи подальших досліджень у даному напрямку полягають у вивченні підходів до витлумачення поняття «соціальна інновація».

Джерела та література

1. Геєць В.М., Семиноженко В.П. Інноваційні перспективи України. – Харків, 2006.
2. Семиноженко В.П. Україна: шлях до постіндустріальної цивілізації. – Харків, 2005.
3. Інноваційна стратегія українських реформ / Гальчинський А.С., Геєць В.М., Кінах А.К., Семиноженко В.П. – К., 2002.
4. Соціогуманітарний аспект інноваційно-технологічного розвитку економіки України / За ред. Л.І. Федулової. – К., 2007.
5. Корпоративні структури в національній інноваційній системі України / За ред. Л.І. Федулової. – К., 2007.
6. Сучасні концепції менеджменту: Навч. посібник / За ред. Л.І. Федулової. – К., 2007.
7. Конкурентоспроможність національної економіки / За ред. Б.Є. Кваснюка. – К., 2005.
8. Інноваційний розвиток економіки: модель, система управління, державна політика / За ред. Л.І. Федулової. – К., 2005.
9. Левін Р., Ноур А. Ставлення до інновацій різних соціально-демографічних груп українського суспільства // Український соціум. – 2007. – № 3.
10. Жаліло Я., Новицький В. Проблеми впровадження інноваційної моделі економічного розвитку // Україна: стратегічні пріоритети. Аналітичні оцінки / За ред. А.С. Гальчинського. – К., 2003.
11. Розділ XIV. Організаційні форми сприяння інноваційній діяльності: науково-технічні агломерації, технопарки і технополіси // Державна регіональна політика України: особливості та стратегічні пріоритети: Монографія / За ред. З.С. Варналія. – К., 2007.
12. Напрями та шляхи інноваційного розвитку регіонів // Україна у 2006 році: внутрішнє і зовнішнє становище та перспективи розвитку. Експертна доповідь. – К.
13. Інноваційний розвиток регіонів як чинник підвищення конкурентоспроможності // Україна в 2007 році: внутрішнє і зовнішнє становище та перспективи розвитку: Експертна доповідь / За заг. ред. Ю.Г. Рубана. – К., 2007.
14. Черевичний Г.С. Вища освіта України: новації, проблеми, перспективи // Наука та наукознавство. Міжнародний науковий журнал. – 2007. – № 1.
15. Маліцький Б.А. Від політики “перетягування” влади до реальної політики інноваційного розвитку // Наука та наукознавство. – 2007. – № 2.
16. Красовська О.В. Теоретичні засади функціонування венчурного капіталу та його використання в Україні // Наука та наукознавство. – 2007. – № 2.
17. Актуальне видання про інноваційну парадигму соціально-економічного розвитку України (Онкієнко В.В., Ємельяно Л.М., Терон І.В. Інноваційна парадигма соціально-економічного розвитку України / За ред. В.В. Онкієнка. – К., 2006.) // Український соціум. – 2007. – № 2.
18. <http://www.nas.gov.ua/scinn/pages/about.html>.
19. Lisitsa T.M., Melnyk A.M. Concerning the Matter of Informational and Analytical Providing of the State Innovation Policy Realization // Наука та інновації. Науково-практичний журнал. – 2007. – № 6 // <http://www.nas.gov.ua/scinn/pages/uu0607.html>
20. Туташинський В.І. Технологічні парки України: результати роботи та проблеми діяльності // Наука та інновації. Науково-практичний журнал. – 2005. – № 2 // <http://www.nas.gov.ua/scinn/pages/uu0205.html>

21. Кузнецова И.С. Анализ моделей инновационных систем // Наука та інновації. Науково-практичний журнал. – 2006. – № 3 // <http://www.nas.gov.ua/scinn/pages/uu0306.html>.
22. Троян В.М. Інновації у Європі // Наука та інновації. Науково-практичний журнал. – 2005. – № 3 // <http://www.nas.gov.ua/scinn/pages/uu0305.html>
23. Єгоров І.Ю. Наука й інновації в процесах соціально-економічного розвитку // Наука та інновації. Науково-практичний журнал. – 2007. – № 2 // <http://www.nas.gov.ua/scinn/pages/uu0207.html>.
24. Лібанова Е.М., Лісогін Л.С. Інформація про виконання інноваційного проекту "Розробка механізму реалізації інноваційних складових людського розвитку" // Наука та інновації. Науково-практичний журнал. – 2008. – № 2 // <http://www.nas.gov.ua/scinn/pages/uu0208.html>.
25. Зінченко О.П., Ільчук В.П. Центр інноваційного розвитку як функціональна модель синергії // Наука та інновації. Науково-практичний журнал. – 2006. – № 1 // <http://www.nas.gov.ua/scinn/pages/uu0106.html>.
26. Pivnyak G.G. Development of Innovation Structures at Universities and Role of Local Authorities on Their Progressing // Наука та інновації. Науково-практичний журнал. – 2008. – № 1 // <http://www.nas.gov.ua/scinn/pages/uu0108.html>.
27. Гамота Дж. Шлях від фундаментальних досліджень до інновацій // Наука та інновації. Науково-практичний журнал. – 2006. – № 1 // <http://www.nas.gov.ua/scinn/pages/uu0106.html>.
28. Мазур А.А., Осадчая Н.В. Современные инновационные структуры // Наука та інновації. Науково-практичний журнал. – 2006. – № 1 // <http://www.nas.gov.ua/scinn/pages/uu0106.html>.
29. Горбатюк Л.В., Грига О.І., Сазонова Л.І., Попадинець В.І., Попадинець Ю.В. Про пріоритети науково-технічного та інноваційного розвитку і шляхи їх реалізації // Наука та інновації. Науково-практичний журнал. – 2005. – № 1 // <http://www.nas.gov.ua/scinn/pages/uu0105.html>.
30. Проблеми та пріоритети формування інноваційної моделі розвитку економіки України / Я.А. Жаліло, С.І. Архієреєв, Я.Б. Базилук та ін. – К., 2006.
31. Див., наприклад: Грозний І. Внутрішній ринок інновацій як основа економічного росту // XXI століття: альтернативні моделі розвитку суспільства. Третя світова теорія. Матеріали четвертої міжнародної науково-теоретичної конференції. 26-27 травня 2005 р. м. Київ. Ч. 2 / Ред. Г.П. Балабанова. – К., 2004.
32. Калянов А.В. Трансформационная модель развития общества // XXI століття: альтернативні моделі розвитку суспільства. Третя світова теорія. Матеріали четвертої міжнародної науково-теоретичної конференції. 26-27 травня 2005 р. м. Київ. Ч. 2 / Ред. Г.П. Балабанова. – К., 2004.
33. Тарасова Г.О. Стимулювання економічної активності на внутрішньому ринку інновацій // XXI століття: альтернативні моделі розвитку суспільства. Третя світова теорія. Матеріали четвертої міжнародної науково-теоретичної конференції. 26-27 травня 2005 р. м. Київ. Ч. 2 / Ред. Г.П. Балабанова. – К., 2004.
34. Бондар О. Соціально-психологічні аспекти інноваційної моделі розвитку економіки України як основи євроінтеграції // XXI століття: альтернативні моделі розвитку суспільства. Третя світова теорія. Матеріали четвертої міжнародної науково-теоретичної конференції. 26-27 травня 2005 р. м. Київ. Ч. 2 / Ред. Г.П. Балабанова. – К., 2004.
35. http://www.ukma.kiev.ua/ua/nauka/confer/dni_nauki/arhiv/DS_2005/tables.htm.
36. http://www.kymu.edu.ua/facul_ps_menu.htm.
37. Українська інноваційна доктрина 2008. – Харків, 2008.
38. Законодавство України // <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.
39. Державне агентство України з інвестицій та інновацій. Офіційний веб-сайт // <http://www.in.gov.ua/index.php?get=72>.

Summary

The aim of the article is to analyze the most urgent research areas in innovative development (academic publications, conferences, and dissertation) in modern Ukraine and public innovative policy.

Т. Е. Василевська

УКРАЇНСЬКІ КУЛЬТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ЕТИКИ ДЕРЖАВНОГО СЛУЖБОВЦЯ

Державна служба України є органічною складовою українського суспільства й формується під впливом його ціннісних установок, духовних орієнтирів, звичаїв. Модель поведінки чиновника в значній мірі укладається та підтримується традиціями відносин народу та влади, сучасною практикою їхньої взаємодії, поширеним розумінням співвідношення особистості, суспільства та держави, детермінується історичними факторами формування бюрократії в різних країнах. Для результативного реформування державної служби важливо знати та враховувати соціальні та національні зрізи її аксіологічної сфери.

Про культурні особливості ділової, адміністративної культури писали К. Девіс, Ф. Клуон, Дж.В. Ньюстром, Ф.Л. Стродбек, Ф. Тромпенаарс, Ф. Фукуяма, Г. Хофстед та ін. Вплив культури на державне управління аналізують С. Васильєв, С. Малишев, Г. Райт та ін. Ряд дослідників (М. Бергер, К. Тербер та ін.) розглядають дію окремих культур на особливості системи